

Брюксел, 14.3.2018г.
COM(2018) 251 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

Адаптиране на общата визова политика към новите предизвикателства

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Общата визова политика на ЕС¹ е съществена част от достиженията на правото от Шенген и едно от най-високо ценените постижения на интеграцията в ЕС. Визовата политика е и следва да остане инструмент за улесняване на туризма и бизнеса, като същевременно се предотвратяват рисковете за сигурността и риска от незаконна миграция към ЕС.

Средата, в която функционира визовата политика, се е променила драстично, докато основните принципи на обработване на визите не са били преразглеждани след влизането в сила на Визовия кодекс² през 2010 г. и на Визовата информационна система³ през 2011 г. Предизвикателствата, свързани с миграцията и сигурността, с които се сблъскваме през последните години, изместиха политическия дебат за пространството без контрол по вътрешните граници като цяло, и в частност за визовата политика, към преоценяване на баланса между въпросите на миграцията и сигурността, икономическите съображения и общите външни отношения.

Успоредно с това значителното технологично развитие дава нови възможности за облекчаване на обработването на визите както за кандидатите за визи, така и за консулствата. С течение на годините важноста на визовата политика във външните отношения на ЕС нараства.

Поради всички тези причини е време общата визова политика да бъде преразгледана, посредством адаптирането ѝ към днешните предизвикателства и възможности, като същевременно се гарантира постигането на нейните две основни цели, а именно улесняване на законното пътуване и справяне с незаконната миграция и заплахите за сигурността.

През 2014 г. Комисията предложи преработен текст на Визовия кодекс⁴, главно за да се улесни допълнително пътуването на законно пътуващите. При преговорите обаче не беше постигнат напредък поради различните позиции на Парламента и Съвета. Междувременно поради нарасналите предизвикателства, свързани със сигурността и миграцията, някои от аспектите на предложението за преработване загубиха актуалността си. По тази причина Комисията реши да оттегли предложението за преработване и да представи ново целево предложение за изменение на Визовия кодекс.

С новото предложение за изменение на Визовия кодекс, представено днес заедно с настоящото съобщение, се цели да бъдат актуализирани визовите процедури, за да се отговори по-добре на променената ситуация в сферата на миграцията и сигурността, в това число чрез съгласуван подход между визовата политика и сътрудничеството за

¹ Общата визова политика представлява набор от хармонизирани правила, които уреждат различни аспекти: i) общите „визови списъци“ на държавите, чиито граждани се нуждаят от виза, за да пътуват до ЕС, и на тези, които са освободени от това изискване; ii) Визовият кодекс, в който са определени редът и условията за издаване на визи за краткосрочно пребиваване; iii) единният формат на визовите стикери; както и iv) Визовата информационна система (ВИС), в която се вписват всички заявления за визи и решения на държавите членки, в това число личните данни, снимките и пръстовите отпечатаци на кандидатите за виза.

² Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на Общността (Визов кодекс) (ОВ L 243, 15.9.2009 г., стр. 1).

³ Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. (Регламент за ВИС) (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 60).

⁴ COM(2014) 164 final от 1.4.2014 г.

обратно приемане. Чрез предложението ще се преодолеят също така редица недостатъци в настоящите разпоредби, за да може законно пътуващите по-лесно да получават виза за пътуване в ЕС. В новото предложение са запазени също така някои полезни аспекти на оттегленото предложение за преработване на Визовия кодекс. Те включват разпоредби, с които на кандидатите за виза се предоставя по-голяма гъвкавост при подаването на заявление за виза и се осигурява по-добра организация на работата на консулствата.

Освен представянето на основните аспекти на предложението за изменение на Визовия кодекс, с настоящото съобщение се определят също така цели, към които трябва да бъдат насочени измененията на Визовата информационна система, които изменения ще бъдат представени по-късно през пролетта, веднага след завършване на текущите технически проучвания и оценката на въздействието.

По този начин, заедно с новите системи за управление на сигурността, границите и миграцията — като например наскоро приетата Система за влизане/излизане (СВИ)⁵, която наред с другото дава възможност за по-добри проверки на спазването на визовите условия, и с предложената от Комисията система на ЕС за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)⁶ — се полагат основите за визова политика с по-добри възможности за отговор на предизвикателствата, свързани със сигурността и с миграцията. Този подход ще бъде подсилен и с предложението за оперативна съвместимост⁷, целящо подобряване на възможностите на информационните системи в ЕС в областта на управлението на границите, сигурността и миграцията да обменят данни и да споделят информация.

Накрая, със съобщението се отправя поглед към бъдещето, като се разглеждат начините за осигуряване на по-големи синергии между визовата политика на ЕС и външните отношения на ЕС и като се поставя началото на дебат относно цифровизиране на обработването на визите.

2. ОБЩИ ЦЕЛИ

С представеното днес предложение се изменят няколко разпоредби на Визовия кодекс. Общата цел на тези изменения е да се укрепи визовата политика, така че тя да се превърне в по-ефикасен инструмент за реагиране на нарасналите предизвикателства, свързани с миграцията и сигурността, пред които се изправя ЕС. С предложението ще се осигури също така по-лесно обработване на визите за законно пътуващите, които допринасят за растежа на икономиката на ЕС или за неговото социално и културно развитие.

Що се отнася до общата цел за преодоляване на предизвикателствата, свързани с миграцията, тя ще бъде постигната чрез нов подход, обединяващ визовата политика и сътрудничеството с трети държави за обратно приемане (вж. раздел 3.1). Задължителни правила за издаването на многократни визи може също да допринесат непряко за постигането на тази цел (вж. раздел 3.3).

Сигурността при обработването на визите ще бъде повишена, по-специално чрез преразглеждане на Визовата информационна система (ВИС), което ще бъде

⁵ СВИ беше създадена с Регламент (ЕС) 2017/2266 на Европейския парламент и на Съвета, приет на 30.11.2017 г.

⁶ COM(2016) 731, 16.11.2016 г.

⁷ COM(2017) 793, 12.12.2017 г.

представено по-късно през пролетта (вж. глава 4). С предложението за преразглеждане на ВИС ще се цели също така да се използва в пълна степен подходът за оперативна съвместимост. Оперативната съвместимост е от ключово значение за по-нататъшното подобряване на данните, които са на разположение на длъжностните лица в консулствата, когато оценяват дадено заявление за виза. По този начин те ще могат по-лесно да идентифицират лицата, които биха могли да представляват риск, свързан със сигурността или с незаконната миграция, и на които следва да се отказва виза. По този начин ще се улесни също така идентифицирането на добросъвестните пътници, за които визовите процедури биха могли да се улеснят.

3. ИЗМЕНЕНИЕ НА ВИЗОВИЯ КОДЕКС

3.1. Обединяване на визовата политика и политиката на връщане

През последните години се поставя много по-сериозен акцент върху целите на Визовия кодекс за предотвратяване на рисковете, свързани с незаконната миграция и сигурността. Основен фактор с притегателна сила за незаконните миграционни потоци към ЕС е фактът, че държавите членки са изправени пред големи трудности при връщането на заловени незаконни мигранти в техните държави на произход, което се дължи на липсата на сътрудничество от страна на органите в тези държави, когато става дума за съблюдаване на отправените от държавите членки искания за обратно приемане.

В този контекст от визовата политика се очаква да изпълнява по-ефективна роля в сътрудничеството на ЕС с трети държави, особено във връзка с управлението на миграцията, като се има предвид също така, че известна част от незаконните мигранти, които подлежат на връщане, са влезли в ЕС законно, като са получили визи, но са надвишили разрешените срок на престой. Съответно на Европейския съвет от юни 2017 г. беше отправен призив за „ако е необходимо — преразглеждане на визовата политика спрямо трети държави“ като средство за постигане на реален напредък в политиката на връщане и обратно приемане.

На този фон Комисията предлага рамка за установяване на по-строги условия при обработването на визи в случаи, когато дадена трета държава не сътрудничи в задоволителна степен за обратното приемане. В този контекст общите отношения на ЕС със съответната трета държава също ще бъдат вземани предвид.

3.2. Преразглеждане на визовата такса

Стандартната визова такса не е преразглеждана от 2006 г. насам. Комисията предлага увеличаване на таксата с цел да се допринесе за ефикасното обработване на все по-големия брой заявления за виза и за да могат държавите членки да поддържат подходяща численост на персонала в консулствата с оглед на по-бързото обработване на заявленията⁸. Повишаването на таксата е оправдано с оглед на покриването на разходите за персонал (както изпратен на работа в чужбина, така и нает на място), помещения, оборудване, обучение на персонала и разработване и поддръжка на ИТ системи.

Повишаване на визовата такса е необходимо също така за: i) да се повиши ефикасността при обработването на визите от гледна точка на откриване на рисковете,

⁸ Общият брой на подадените заявления за виза се е увеличил от 10,2 милиона през 2009 г. на 15,2 милиона през 2016 г.

свързани със сигурността и с незаконната миграция; ii) допълнително модернизиране на ИТ оборудването и софтуера на държавите членки; както и iii) да се осигурят бързи процедури за кандидатите за виза, които да бъдат и удобни за тях. Това би допринесло също така да се запази широкото покритие с консулски услуги по целия свят. В този контекст Комисията предлага също така по-гъвкав процес за преразглеждане на визовата такса в бъдеще.

Повишаването на общата визова такса, което се предлага от Комисията, все пак е умерено, така че да доведе до стабилно увеличение на приходите на държавите членки в подкрепа на интегритета при обработването на визите и сигурността, без да е пречка за преобладаващата част от кандидатите за виза.

3.3. Въвеждане на хармонизиран подход към издаването на многократни визи с дълъг срок на валидност

Многократните визи предоставят на притежателите си възможност да пътуват многократно до ЕС в рамките на срока на валидност на визата. Тези чести посещения подпомагат икономиката и растежа на ЕС и допринасят положително за контактите между хората и културния обмен. Настоящите правила относно многократните визи обаче предоставят на консулствата на държавите членки голяма свобода на действие при издаването им. Това може да доведе до конкуренция между държавите членки на атрактивните (туристически) пазари, както и до двустранни споразумения или договорености с трети държави и до „пазаруване на визи“. Тези практики подкопават основните принципи на общата визова политика и не способстват за развитието на търговията и икономиката. Една от причините за това е, че на надеждни и редовно пътуващи хора от деловите среди може да се наложи да кандидатстват за виза всеки път, когато трябва да пътуват. Освен това несигурността, с която кандидатите се сблъскват при подаване на заявление за многократна виза, може да ги подтикне към подправяне на техните заявления. Поради това Комисията предлага задължителни правила за издаването на многократни визи, които биха позволили на кандидатите с добра визова история да се издават многократни визи с нарастващ срок на валидност от 1 година до максимум 5 години, когато кандидатстват за последващи визи.

3.4. По-рационални визови процедури и улесняване на краткосрочния туризъм

Трябва да се обърне внимание така също на една от общите цели на визовата политика, а именно улесняването на пътуването на законно пътуващите. По този въпрос Комисията предлага да бъдат възприети някои от предложенията от преработения текст на Визовия кодекс, с които се цели опростяване на процедурите по подаване на заявления за виза. Въпросните предложения включват възможност заявлението за виза да се подава много по-рано, електронно попълване и подписване на формуляра на заявлението и по-кратки срокове за вземане на решение по дадено заявление.

Комисията предлага също така да се предвиди известна гъвкавост за добросъвестните кандидати, за да се насърчат кратките пътувания с цел туризъм и да се стимулира икономическият растеж в ЕС. Това ще включва възможност за държавите членки да издават еднократни визи по външните граници, като това ще става по специална схема, на временна основа и при строги условия. Визите, издадени по тази схема, биха били валидни само за издаващата държава членка за едно влизане и за престой от максимум 7 дни.

4. КЪМ ПО-ГОЛЯМА СИГУРНОСТ ЧРЕЗ ПРЕРАЗГЛЕЖДАНЕ НА ВИЗОВАТА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА И ИЗПОЛЗВАНЕ В ПЪЛНА СТЕПЕН НА ОПЕРАТИВНАТА СЪВМЕСТИМОСТ

Друг важен компонент на рамката, на която се основава визовата политика, е Визовата информационна система (ВИС). От 2011 г. ВИС⁹ действа като технологично решение, което улеснява визовата процедура и помага на органите на държавите членки да: i) проверяват бързо и ефективно необходимата информация за граждани на трети държави, които се нуждаят от виза, за да пътуват в ЕС; както и ii) да вземат решения по заявленията за виза. Системата за влизане/излизане (СВИ), която ще започне да функционира от 2020 г. и която е предвидена да бъде изцяло оперативна съвместима с ВИС, ще подобри функционирането на ВИС чрез предоставяне на информация за това как гражданите на трети държави използват своите визи и ще спомога за установяването на статут на добросъвестен притежател на виза за онези притежатели на визи, които вече са посещавали Шенгенското пространство.

ВИС беше също така част от по-широк процес на обсъждане на оперативната съвместимост на информационните системи. Този процес доведе до предложението за оперативната съвместимост, с което се цели ИТ системите на ЕС в областта на управлението на сигурността, границите и миграцията да работят съвместно по един по-интелигентен и по-ефикасен начин. В основата на оперативната съвместимост стои единна платформа на СВИ-ETIAS-ВИС, с която ще бъде направена голяма крачка напред в събирането на данни и обмена на информация за визите, сигурността и управлението на границите и миграцията. Единна платформа за търсене (Европейски портал за търсене) ще позволява чрез извършване на едно-единствено търсене да се получават резултати от различни системи. Това от своя страна ще улесни извършването на по-ефикасни цялостни проверки на кандидатите за виза, което ще допринесе за повишаването на сигурността в пространството без контрол по вътрешните граници. В този контекст предстоящото преразглеждане на правната уредба на ВИС¹⁰, което ще бъде представено през пролетта, ще включва конкретни мерки за оперативна съвместимост с цел повишаване на ефикасността при обработването на визите (вж. раздел 4.1). С предложението вероятно ще бъдат уредени и други проблеми, установени при оценката на ВИС, извършена през 2016 г. (вж. раздели 4.2 и 4.3). В ход е подготвителната работа по предложението за ВИС, включително технически проучвания и оценка на въздействието, в рамките на която ще бъде анализирано и въздействието върху основните права.

4.1. Повишаване на качеството на проверките при обработването на визите въз основа на оперативната съвместимост

Според действащите правила консулствата са задължени да проверяват пътуващите, които имат нужда от виза, само в Шенгенската информационна система (ШИС), за да определят дали кандидатът за виза е обект на забрана за влизане. Понастоящем няма задължение за извършване на проверка на кандидатите за виза в други налични бази данни на ЕС (напр. Евродак) или в базата данни на Интерпол относно откраднати или

⁹ До месец януари 2018 г. във ВИС са били регистрирани над 52 милиона заявления за виза и почти 45 милиона пръстови отпечатъци.

¹⁰ Преразглеждането ще засегне следните правни актове: Решение 2004/512/ЕО на Съвета от 8 юни 2004 г. за създаване на визова информационна система (*Решение за създаване на ВИС*), Решение 2008/633/ПВР на Съвета от 23 юни 2008 г. (*Решение относно достъпа до ВИС с цел правоприменение*), Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. (*Регламент относно ВИС*) и Визовия кодекс.

изчезнали документи за пътуване и базата данни с документи за пътуване, свързани с бюлетини¹¹. След като бъде внедрена ETIAS, пътуващите без виза до ЕС ще подлежат на цялостни проверки във всички съответни бази данни на ЕС.

Поради това за по-успешното предотвратяване на рисковете, свързани със сигурността и с миграцията, при същевременно спазване на принципа за необходимост и пропорционалност на действията на ЕС, Комисията ще анализира дали трябва да се изменят правилата за обработване на визите с цел да се гарантират най-малкото сравними цялостни проверки на пътниците, които се нуждаят от виза, и на пътниците без виза.

След като бъде създаден, Европейският портал за търсене ще позволи на компетентните органи — в това число органите, които издават визи — да осъществяват едно търсене и да получават резултати от всички системи, до които имат разрешен достъп (включително Евродак, СВИ и Европейската информационна система за съдимост — граждани на трети държави), а не да търсят във всяка система поотделно. Европейският портал за търсене ще допринесе за откриването на рискове, свързани със сигурността и незаконната миграция, в рамките на визовата процедура, като даде възможност на длъжностните лица, които издават визите, да извършват бързи и ефикасни цялостни проверки на кандидатите за виза.

С предложението за оперативна съвместимост се цели също така да се улесни откриването на множество самоличности и да се противодейства на използването на фалшива самоличност. Благодарение на тази функция на оперативната съвместимост, визовият орган, който обработва заявлението, автоматично ще бъде уведомяван, ако кандидатът е известен под различни самоличности, и ще може да предприема подходящи действия.

4.2. Премахване на оставащите липси на информация за границите и сигурността: включване на визите за дългосрочно пребиваване и документите за пребиваване във ВИС

В окончателния доклад на експертната група на високо равнище¹² беше установена липса на информация на ниво ЕС относно документите, които дават право на граждани на трети държави да пребивават на територията на дадена държава — членка на ЕС, за период над 90 дни в рамките на 180 дни¹³. Понастоящем не се събира информация за тези документи и техните притежатели, като данните не могат да бъдат проверени чрез никоя от широкомащабните ИТ системи на ЕС в областта на границите и сигурността (освен чрез ШИС в ограничена степен). Държавите членки считат, че настоящото управление на тези документи води до недостатъци, затрудняващи преминаването на границите от граждани на трети държави и последващото им свободно движение в пространството без контрол по вътрешните граници. Затова държавите членки са поискали от Комисията да прецени дали един централен регистър на ЕС, съдържащ информация за визите за дългосрочно пребиваване и визите за пребиваване, е

¹¹ Базата данни на Интерпол относно откраднати или изчезнали документи за пътуване (SLTD) и базата данни с документи за пътуване, свързани с бюлетини (TDawn), съдържат информация относно документите за пътуване, свързани с лица, които са обект на бюлетина на Интерпол.

¹² Експертната група на високо равнище беше създадена като консултативен орган от Комисията през месец юни 2017 г. с цел да се подобри архитектурата на ЕС за управление на данните за граничен контрол и сигурност. Окончателният ѝ доклад беше приет на 11 май 2017 г.

¹³ Например визи за дългосрочно пребиваване и документи за пребиваване (включващи както разрешения за пребиваване, така и карти за пребиваване).

необходим, осъществим и пропорционален с оглед на преодоляването на съществуващата липса на информация за тези категории граждани на трети държави.¹⁴

През месец септември 2017 г. беше завършено едно техническо проучване за осъществимост във връзка със създаването на централен регистър на ЕС, съдържащ информация за визите за дългосрочно пребиваване и документите за пребиваване. Заключение от проучването беше, че регистър в рамките на ВИС би бил най-подходящото решение от гледна точка на ИТ сигурност, лесно изпълнение и икономическа ефективност.

4.3. Преодоляване на оставащите липси на информация при обработването на визите за краткосрочно пребиваване: намаляване на възрастта на кандидатите, подлежащи на снемане на пръстови отпечатъци, и съхраняване на копия на документите за пътуване във ВИС

Комисията извършва също така анализ по следните въпроси:

- възможността за намаляване на възрастта за снемане на пръстови отпечатъци на децата, за които се изисква виза, както и съхранение на пръстовите отпечатъци във ВИС. Това би осигурило по-добра защита за децата и би подпомогнало борбата срещу трафика и незаконната миграция, като в същото време би се запазил фокусът върху висшите интереси на детето;
- възможността във ВИС да се съхраняват копия на документите за пътуване, представени от кандидатите за виза в рамките на визовата процедура. Благодарение на това ще може да се извършват по-задълбочени проверки на тези документи и ще се повиши ефективността на процедурите за връщане. Тази мярка би подпомогнала политиката на връщане на ЕС, но за прилагането ѝ ще се разчита на ВИС.

5. ЗАСИЛВАНЕ НА СЪГЛАСУВАНОСТТА МЕЖДУ ВИЗОВАТА ПОЛИТИКА НА ЕС И ДРУГИ ПОЛИТИКИ

В условията на един глобализиран свят общата визова политика на ЕС става все по-важен компонент на външните отношения на ЕС. За много партньорски държави осигуряването и запазването на безвизови пътувания до ЕС за техните граждани е ключов политически приоритет в отношенията им с ЕС.

Следва да се обърне внимание на съгласуваността между визовата политика и поетите ангажименти в други области на политиката, по-специално търговските споразумения, както и на съгласуваността между общата визова политика и двустранните споразумения за отмяна на визовия режим, сключени от държавите членки с някои трети държави.

Новото поколение търговски споразумения на ЕС, които понастоящем се договарят, обикновено включват сектора на услугите, като дават възможност на хората да инвестират и да предоставят услуги на територията на другата страна по даденото споразумение. Що се отнася до временното присъствие на такива лица на територията на държавите членки, предварителният анализ от извършената от Комисията проверка

¹⁴ Пътна карта за укрепване на обмена и управлението на информация, включително решенията за оперативна съвместимост в областта на правосъдието и вътрешните работи, одобрени от Съвета на 9 юни 2016 г.

за пригодност на Директивите за законната миграция потвърждава, че някои от категориите доставчици на услуги, които са обхванати от търговските споразумения (напр. доставчици на услуги, които имат право на престой до 6 месеца в рамките на всеки 12 месеца), не са включени нито във Визовия кодекс, нито в съществуващото законодателство относно законната миграция. Комисията ще анализира по какъв начин да засили синергиите между, от една страна, поетите ангажименти по търговските споразумения и, от друга страна, визовата политика на ЕС и политиките в областта на законната миграция по отношение на тези категории доставчици на услуги.

Освен това е необходим допълнителен анализ на двустранните споразумения за отмяна на визовия режим, сключени от държавите членки с някои трети държави преди влизането в сила на Договора от Амстердам през 1999 г., когато визовата политика стана обща политика. Тези двустранни споразумения все още са в сила, тъй като държавите членки и съответните трети държави ги ценят високо, главно по исторически и политически причини. Все пак подобни двустранни споразумения не само че нямат място в една наистина обща политика, но те не са подходящи и в структурно отношение, тъй като гражданите на третите държави, обхванати от тези споразумения, биха могли да удължат своето пребиваване в пространството без контрол по вътрешните граници фактически безсрочно.¹⁵ В Регламента за СВИ е предвидено, че ще бъде направена оценка на тези споразумения в срок до 3 години от пускането в действие на Системата за влизане/излизане. В този контекст Комисията ще започне процес на обмисляне на въпроса каква форма и обхват да има един бъдещ инструмент на ЕС, който да ги замени, включително като проучи вариантите за безвизово пребиваване над 90 дни в пространството без вътрешни граници за граждани на някои избрани трети държави.

Наскоро беше преразгледан механизмът за суспендиране, позволяващ временното суспендиране на освобождаването от изискването за виза за граждани на трета държава, включена в приложение II към Регламент (ЕО) № 539/2001¹⁶. Успоредно с това разработването на нови информационни системи за управление на границите и миграцията като СВИ и ETIAS, както и оперативната съвместимост между съответните бази данни, също ще допринесе за намаляването на рисковете, свързани с незаконната миграция и сигурността. В този контекст Комисията счита, че всички бъдещи предложения за прехвърляне на дадена трета държава към приложение II трябва изрично да се оценяват с оглед на рисковете, свързани с незаконната миграция и заплахите за сигурността. Ако е необходимо, тези предложения трябва да бъдат обвързани, на база конкретен случай, с това дали въпросните трети държави вече са въвели определени мерки като издаване на паспорти с биометрични данни или сключване на споразумение за обратно приемане. Тези мерки биха били определени в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕО) № 539/2001¹⁷.

¹⁵ Например има поне една трета държава, която има 16 двустранни споразумения за отмяна на визовия режим с държави от Шенгенското пространство, които позволяват на нейните граждани, поне на теория, законно да пребивават в пространството без контрол по вътрешните граници до 51 месеца (16x3 + 1x3).

¹⁶ Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета от 15 март 2001 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1).

¹⁷ Днес Комисията приема също така предложение за кодифициране на посочения регламент. Това кодифициране се предлага, за да се подобри достъпността и прозрачността на този законодателен акт, без да се променят неговите материалноправни разпоредби, в съответствие със стандартната практика за кодифициране.

6. КЪМ ЕЛЕКТРОННИ ВИЗИ¹⁸

Комисията възнамерява да постави началото на дебат, който да проправи пътя за разглеждане на въпроса дали да се премине към електронни визи.

Въпреки значителния технологичен напредък, който е постигнат след приемането на Визовия кодекс, заявленията за виза все още в голяма степен се обработват по процедури, датиращи от преди цифровата революция. Макар че понастоящем визовият процес вече е отчасти електронен, благодарение на това, че заявленията и решенията се регистрират във ВИС, две важни стъпки продължават да бъдат на хартиен носител, а именно подаването на заявлението за виза с изискваните съпътстващи документи и реалното издаване на визовия стикер. Това са двете стъпки, когато кандидатите за виза участват най-пряко, тъй като те трябва да се явят лично в консулството/при външния доставчик на услуги: i) когато подават заявлението и за снемането на пръстови отпечатащи на кандидати, подаващи заявление за първи път; както и ii) когато получават документа за пътуване в края на процеса. Няколко държави (напр. САЩ, Австралия, Турция) вече са започнали да преминават към програми за електронни визи (е-визи), а няколко държави членки също са стартирали процедури за подаване на заявления за виза (отчасти) по електронен път.

През втората половина на 2017 г. в Съвета започнаха дискусии с държавите членки относно цифровизирането на обработването на визите с оглед на по-нататъшното подобряване и улесняване на настоящите практики за обработване на визите¹⁹. Дискусиите бяха съсредоточени върху две конкретни възможности: i) замяна на физическия визов стикер с „електронна виза“; ii) замяна на настоящото кандидатстване с формуляр на хартиен носител с процедура за онлайн кандидатстване.

Повечето държави членки са заинтересовани от използването на електронни визи. Пониските разходи за консулствата и прилагането на по-бърз, по-ефикасен и удобен за клиентите процес на кандидатстване бяха цитирани като потенциални предимства. Все пак беше изразено и схващането, че много аспекти биха изисквали допълнителна задълбочена оценка и проучвания и че приоритетно следва да се развиват и прилагат СВИ, ETIAS и предложенията за оперативна съвместимост.

Комисията също вярва, че електронните визи са пътят за развитие в по-дългосрочен план и затова до края на 2018 г. ще стартира проучвания на осъществимостта. С оглед на това Комисията счита за необходимо да се започне дебат със заинтересованите страни относно начините, по които технологичните разработки може да се използват за по-нататъшното рационализиране и опростяване на обработването на визите в полза на кандидатите и консулствата. Този дебат ще включва оценяване на вариантите и насърчаване на пилотни проекти, които биха подготвили почвата за бъдещи предложения. В този контекст резултатите от пилотните проекти, които някои държави членки вече осъществяват, могат да се използват за целите на политическия дебат.

Освен това някои държави членки вече са започнали да прехвърлят вземането на решения по заявленията за виза от консулствата към централни органи. Ето защо трябва да се започне дебат относно това дали и при какви обстоятелства може да се гарантира целостта и сигурността на обработването на визите в тези случаи. В рамките на този дебат ще трябва да се разгледа, от една страна, колко важно е познаването на

¹⁸ В настоящия документ терминът „електронни визи“ включва както издаването на електронни визи, така и онлайн кандидатстването.

¹⁹ Вж. Бележка по точки I/A 14616/17 от 23.11.2017 г. за обобщения доклад.

местните обстоятелства при оценката на миграционния риск, която е включена във всяко решение по заявление за виза, и, от друга страна, предимствата на централизирания подход от гледна точка на ефикасност и прозрачност.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общата визова политика на ЕС е съществен елемент за осигуряването на сигурността и нормалното функциониране на пространството без контрол по вътрешните граници. Чрез нея законното пътуване до ЕС е улеснено и тя има голямо значение за осигуряването на хармонизирани практики за издаване на визи в държавите членки. Освен това визовата политика се развива, превръщайки се от вътрешна политика във все по-важен за ЕС инструмент на външните отношения.

Въпреки тези добри резултати правната уредба, въз основа на която се осъществява визовата политика, трябва да бъде адаптирана към настоящите предизвикателства, и по-специално нарасналите рискове, свързани с незаконната миграция и сигурността. За тази цел днес Комисията предлага редица изменения на Визовия кодекс и призовава Парламента и Съвета да ги приемат бързо. По-късно през пролетта ще бъдат предложени също така изменения на правната уредба на ВИС.

Успоредно с това Комисията, заедно с върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, ще работи по осигуряването на съгласуваност между визовата политика на ЕС и външните отношения на ЕС с оглед на по-добрата защита на интересите на ЕС, в това число съответствието на визовата политика с други области на политиката.

С поглед, отправен към бъдещето, Комисията ще започне дискусии с Парламента, държавите членки и други заинтересовани страни относно по-нататъшното цифровизиране на обработването на визите. В тези дискусии ще бъдат взети предвид също така проучванията, които предстои да започнат до края на 2018 г. Необходимостта от осигуряването на достатъчно финансови ресурси ще бъде важен елемент, който следва да се вземе предвид в многогодишната финансова рамка за периода след 2020 г.